

CORONA BESTAAT NIET!

Een startpagina, campagne en challenge in de strijd tegen desinformatie

De gevolgen van desinformatie zijn steeds zichtbaarder in de samenleving. Iedereen wordt door desinformatie beïnvloed. Door sociale media kan desinformatie snel verspreid worden en volkomen geloofwaardig lijken. Dit heeft verstrekende gevolgen. Mensen drinken of slikken dingen die aantoonbaar schadelijk zijn, omdat ze denken dat deze goed voor hen zijn. Anderen worden opgejut of voor de gek gehouden: ze denken dat corona niet bestaat of de aarde plat is. Dit voedt het wantrouwen en vergroot spanningen in de samenleving. Zorgverleners, leraren en communicatieprofessionals hebben hier in hun beroepspraktijk dagelijks mee te maken. Daar zijn ze vaak niet goed op voorbereid.

Met het project 'Goed in gesprek over verkeerde informatie' willen Netwerk Mediawijsheid, Beeld en Geluid, Kennisnet en het Practoraat Mediawijsheid docenten (mbo/hbo) activeren én in staat stellen om hun studenten te leren hoe zij later hun patiënten, cliënten, consumenten en leerlingen kunnen beschermen tegen de gevolgen van desinformatie. Een campagne, twee startpagina's en een challenge bieden docenten alles wat ze nodig hebben om impactvolle lessen over desinformatie te geven.

Navigeer naar:

[Onderzoek](#)[Campagne](#)[Definities](#)[Doelgroep en doelstelling](#)[Challenge](#)[Organisaties](#)[Startpagina's](#)[Kom ook in actie!](#)

Onderzoek

Uit onderzoek van Netwerk Mediawijsheid blijkt dat een aantal specifieke beroepsgroepen het meest te maken krijgen met problemen als gevolg van desinformatie. Zij staan in de praktijk veelvuldig in direct contact met cliënten, patiënten, consumenten en leerlingen.

De professionals in de beroepsgroepen zorg, welzijn en onderwijs zijn vaak handelingsverlegen wanneer het aankomt op het herkennen van en omgaan met desinformatie. In hun dagelijkse praktijk staan ze in direct contact met cliënten, patiënten of leerlingen en zouden zij vanuit hun professionaliteit (moeten) kunnen ingrijpen.

Uit het onderzoek blijkt echter dat veel professionals het lastig vinden om in gesprek te gaan met hun doelgroep. Ze zien vaak niet dat desinformatie de oorzaak is van een probleem en/of durven niet hun verantwoordelijkheid als leraar of zorgverlener te nemen. Mensen vertrouwen informatie op sociale media – zeker als deze van influencers komt – steeds vaker meer dan informatie van de professionals. Professionals hebben meer informatie- en gespreksvaardigheden nodig dan voorheen om dat verlies aan autoriteit te compenseren.

Doelstelling en doelgroep

Het project is er om de weerbaarheid tegen desinformatie bij kwetsbare groepen te vergroten. Dat bereiken we door studenten beter voor te bereiden op de invloed van desinformatie in de beroepspraktijk. Het doel is dat docenten hun studenten goed voorbereiden op het omgaan met desinformatie in hun beroepspraktijk.

De specifieke doelstelling van het project is:

Docenten binnen de mbo- opleidingen (zorg & welzijn en media) en bij de hbo- opleidingen (pabo en lerarenopleidingen) besteden in hun onderwijs meer aandacht aan de effecten van desinformatie op de beroepspraktijk.

Het project richt zich op de jongvolwassenen die een opleiding volgen die leidt naar beroepen in de onderwijssector, zorg & welzijn sector en de mediasector, én op hun docenten. We kiezen voor deze studenten en opleidingen, omdat zij (gaan) werken met kwetsbare groepen waarvoor mediawijsheid en weerbaarheid tegen desinformatie extreem belangrijk is. Door op deze studenten en opleidingen te focussen kunnen we een domino-effect creëren:

Mediawijze docent

Mediawijze student

Mediawijze beroepsuitoefenaar

Mediawijze (kwetsbare) burgers

[< Terug naar eerste pagina](#)

Startpagina's

Alles op een rijtje

Docenten en (toekomstige) leraren kunnen terecht op twee startpagina's van Kennisnet en het Practoraat Mediawijsheid, voor de beste tools, organisaties, materiaal voor professionalisering, bronnen en lesbrieven over desinformatie. Dit zijn wikiwijs.nl/desinformatie (voor pabo's en lerarenopleidingen) en mbomediawijs.nl/desinformatie (voor mbo-opleidingen zorg, welzijn en media).

—————→ wikiwijs.nl/desinformatie en mbomediawijs.nl/desinformatie

Op de startpagina's wordt bestaand aanbod ontsloten voor docenten. Veel van dit aanbod gaat over de mediawijsheid van de studenten zelf. Er is nog weinig lesmateriaal beschikbaar over het omgaan met desinformatie in de beroepspraktijk (met uitzondering van het onderwijs als beroepspraktijk).

Daarom is voor dit project aanvullend lesmateriaal ontwikkeld:

- Zeven casussen om het gesprek met studenten aan te gaan.
- Een compacte handleiding voor het voeren van goede gesprekken in de klas.
- Zes video's met uitleg over desinformatie in de beroepspraktijk.
- Een kant-en-klare presentatie om de casussen interactief te behandelen in een les voor mbo-zorgopleidingen.
- De Goed in Gesprek Challenge.

Daarnaast wordt er achtergrondinformatie geboden aan docenten via deze whitepaper en twee podcasts.

Campagne

Het gezicht van de campagne

Met een eenmalige campagne (die loopt van januari t/m juni 2022) worden docenten opgeroepen om kennis hierover op te nemen in de lesstof van hun opleiding. Zo werken we samen aan duurzame weerbaarheid tegen desinformatie bij de meest kwetsbare groepen in de samenleving. De campagne wijst docenten op de urgentie van het probleem én de relevantie voor de beroepspraktijk en nodigt hen uit om de startpagina's te gebruiken. De campagne heeft een herkenbare pop-art vormgeving.

—————→ [Marieke Kuypers 'Gezicht van de challenge' \(26\)](#)

... is social media specialist en TikTokker. Ze is het gezicht van de campagne en challenge. Op TikTok plaatst ze filmpjes waarin ze onderzoekt of populaire filmpjes op TikTok desinformatie bevatten. Ze heeft meer dan 90.000 volgers, vaak honderdduizenden views per filmpje en in totaal nu al bijna 2 miljoen likes (met 55 filmpjes). Ze coördineert en maakt ook social content bij de afdeling Nederland Wereldwijd van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Daarvoor werkte ze als redacteur en social coördinator bij NOS op 3 en NOS Stories. Ze zal voor deze campagne op TikTok in ieder geval ondersteund worden door Quinn en Aaron (600.000 volgers) en Ambulance Elbert (40.000 volgers).

[< Terug naar eerste pagina](#)

Challenge

Onderdeel van de campagne is de 'Goed in Gesprek Challenge'.

Studenten van mbo-opleidingen (zorg & welzijn en media) en hbo-opleidingen (pabo en lerarenopleidingen), worden uitgedaagd om na te denken over het aangaan van een gesprek over desinformatie over corona-vaccins (dat deze onvruchtbaarheid veroorzaken) en hun gespreksidee als filmpje of tekst in te sturen via goedingesprek.nl. Voor het introduceren van de challenge is een kant-en-klare presentatie beschikbaar, met casussen uit de praktijksector.

→ "Zo ontstaat er een groeiende beweging."

Ook via TikTok worden jongeren opgeroepen om meer in het algemeen hun ervaringen te delen met het aangaan van een gesprek over desinformatie. Daar kan gereageerd worden met een duet/stitch. Marieke Kuypers, Quinn en Aaron en Elbert Velleman zullen dat in ieder geval doen. Zo ontstaat er een groeiende beweging van docenten en andere ambassadeurs die de campagne voeden én delen, zodat in steeds meer docentenkamers, zalen en lokalen goede gesprekken gevoerd worden over desinformatie.

We sluiten de campagne af op 14 juni 2022, op het Goed in Gesprek Event, een dag tegen desinformatie. Dan worden de winnende inzendingen in het zonnetje gezet. Alle genomineerden inzendingen krijgen kaarten voor het Goed in Gesprek Event met workshops, influencers en de prijsuitreiking. De jury kiest uit alle genomineerden een top drie en deze wordt beloond met een gastles door [Marieke Kuypers](#), [Quinn en Aaron](#) of [Elbert Velleman](#). Marieke geeft een les over het herkennen van desinformatie, Quinn en Aaron over hoe je viral gaat op TikTok en Elbert over zijn ervaringen op de ambulance. Genomineerden maken ook kans op het winnen van een kilo chocolade. De jury bestaat uit een onafhankelijke groep deskundigen en influencers.

Meer informatie over het project 'Goed in gesprek over verkeerde informatie' en de challenge vind je op goedingesprek.nl.

Kom ook in actie!

Doe mee

Deze campagne is gemaakt na uitgebreid onderzoek onder en contact met docenten uit het mbo en hbo. Het doel is om een groeiende beweging van docenten te creëren die de campagne voeden én delen. Zo zorgen we ervoor dat veel meer mensen goed in gesprek kunnen gaan over verkeerde informatie. Schrijf je in voor de nieuwsbrief over deze campagne [via dit formulier](#), ga naar de [website](#) voor meer informatie en doe mee!

Heb je vragen of opmerkingen over deze campagne? Neem dan contact op met Netwerk Mediawijsheid via campagnes@mediawijzer.net.

Meteen in actie komen?

- Bekijk www.wikiwijs.nl/desinformatie of www.mbomediawijs.nl/desinformatie
- Beluister de [mbo-podcast](#) en [hbo-podcast](#) met Marieke Kuypers en Wouter van der Horst
- Download de [toolkit voor mbo](#) of de [toolkit voor hbo](#) en breng de campagne onder de aandacht met het beeldmateriaal voor sociale media
- Gebruik [een casus](#) voor in de les
- Meld je aan voor de [nieuwsbrief](#)
- En deel dit alles met zoveel mogelijk docenten!

→ Alle informatie over de challenge en campagne vind je via www.goedingesprek.nl.

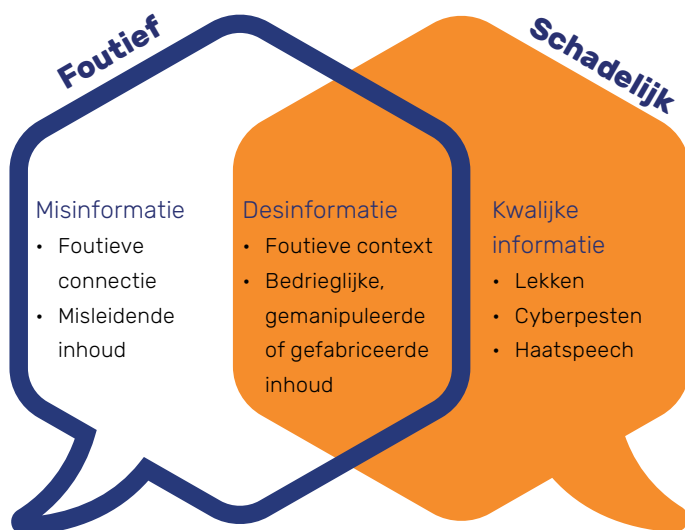
Definities

Als we spreken over desinformatie bedoelen we mal-, mis- en desinformatie. We gebruiken de definities¹ van het Handboek "Journalism, fake news & disinformation: handbook for journalism education and training":

Desinformatie is onware, inaccurate of misleidende informatie die opzettelijk wordt verspreid om mensen te verwarren of te manipuleren. Bij desinformatie kan het gaan om informatie die helemaal 'nep' is, maar vaak gaat het ook om berichten die bestaan uit een mengsel van feiten en verzinsels.

Misinformatie is misleidende informatie die is gemaakt of verspreid zonder manipulatieve of kwaadaardige bedoelingen.

Malinformatie (kwalijke informatie) is informatie die weliswaar correct is, maar die verspreid wordt met het loutere doel om een persoon, organisatie of land te beschadigen.

¹ UNESCO (2018), p.7. ()

Organisaties

'Goed in gesprek over verkeerde informatie' is een project van het Netwerk Mediawijsheid, in samenwerking met Kennisnet, het Practoraat Mediawijsheid en Beeld en Geluid.

Netwerk Mediawijsheid heeft de missie: 'Iedereen mediawijs'. Met meer dan duizend aangesloten organisaties werkt het netwerk aan een Nederland waarin iedereen mediawijs is - of bezig is dat te worden. Want wie mediawijs is, kan zich gemakkelijker en zekerder bewegen in een wereld vol media. Netwerk Mediawijsheid is een samenwerking van vijf organisaties: Beeld en Geluid, ECP, Kennisnet, HUMAN en Koninklijke Bibliotheek. [Kijk hier voor meer informatie.](#)

Kennisnet (Wikiwijs.nl)

Kennisnet is voor scholen en instellingen in het primair onderwijs (po), het voortgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) de gids en bouwer van het ict-fundament. Vanuit hun gidsfunctie helpen ze besturen en scholen verder met kennis over wat werkt met ict in het onderwijs. De geboden kennis maken ze praktisch toepasbaar, zodat hun gidsfunctie ook echt leidt tot een professionele inzet van ict in het onderwijs. Wikiwijs is een dienst van Kennisnet; een openbare plek waar je open lesmateriaal kunt zoeken, maken en delen. [Klik hier voor meer informatie](#)

Practoraat Mediawijsheid (MBOmediawijs.nl)

Het Practoraat Mediawijsheid is een samenwerking tussen Mediacollege Amsterdam (Ma), Hout- en Meubileringscollege (HMC), ROCTOP en ROC van Amsterdam MBO College Zuid & West. Dit practoraat is gericht op het ontwikkelen van onderwijs waarin studenten de kennis, vaardigheden en kritische attitude opdoen, die nodig zijn om in de complexe gemedialiseerde samenleving mee te doen, kansen te benutten en weerbaar te zijn tegen mogelijke risico's. www.mbomediawijs.nl

Beeld en Geluid

Naast dat Beeld en Geluid één van de grootste gedigitaliseerde media-archieven ter wereld beheert, zijn zij expert op het gebied van mediawijsheid. Wat is het verschil tussen fake news en desinformatie? Hoe verdienen influencers hun geld? En hoe wordt nieuws gemaakt? Beeld en Geluid bevordert mediawijsheid door het aanbieden van workshops, masterclasses en trainingen voor alle onderwijsniveaus, van het primair tot het hoger onderwijs, en traint niet alleen leerlingen en studenten maar ook docenten. Beeld en Geluid gelooft bovendien in leren door te doen, deelnemers gaan dus ook altijd zelf aan de slag. www.beeldengeluid.nl